

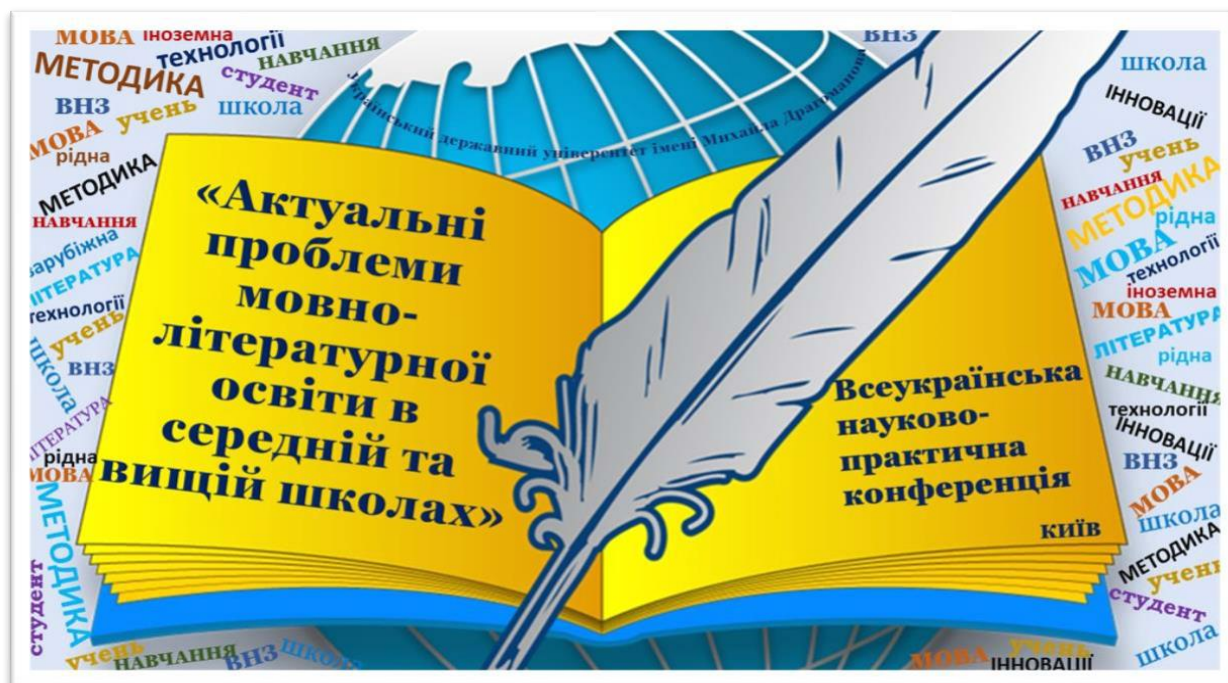
Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет іноземної філології
Кафедра методики викладання світової літератури
Кафедра методики викладання іноземних мов
Український освітянський видавничий центр «Оріон»

Матеріали

IV Всеукраїнської науково-практичної
конференції

«Актуальні проблеми мовно-літературної освіти в середній та вищій школах»

27 квітня

Київ – 2023

УДК 37.091.31:81/82(082)

А43

Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету іноземної філології
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

Редакційна колегія: Н. С. Леміш, д-р філол. наук, проф. (гол. ред.); О. О. Ісаєва, д-р пед. наук, проф., В. В. Ніколаєнко, канд. пед. наук, доц. (заст. гол. ред.); А. Ю. Вітченко, канд. пед. наук, доц., А. О. Мельник, канд. пед. наук, доц. (відп.ред.).

А43

Актуальні проблеми мовно-літературної освіти в середній та вищій школах: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (27 квітня 2023 р.) / Укладачі: А. Ю. Вітченко, А. О. Мельник. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 160 с.

Topical Issues of Language and Literature Education in Secondary and Higher Schools: papers of IVth All-Ukrainian scientific and practical conference (April 27, 2023) / Compilers: A. Yu. Vitchenko, A. O. Melnyk. – Kyiv : Mykhailo Dragomanov State University of Ukraine Publishing House, 2023. – 160 p.

Збірник містить тези доповідей учасників IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми мовно-літературної освіти в середній та вищій школах», що висвітлюють сучасні проблеми методики викладання зарубіжної літератури та іноземних мов у закладах вищої й середньої освіти та пропонують шляхи їх вирішення.

Для вчителів закладів загальної середньої освіти, викладачів закладів вищої освіти, студентів педагогічних і філологічних факультетів, науковців.

The collection comprises abstracts of the participants of IVth All-Ukrainian scientific and practical conference "Topical Issues of Language and Literature Education in Secondary and Higher Schools", dealing with both topical issues of foreign literature and languages teaching methods at secondary and higher educational establishments, and ways of their solving.

The collection is intended for teachers of secondary schools, lecturers of higher educational establishments, students of pedagogical and philological faculties, and scholars.

Відповідальність за достовірність викладених у публікаціях фактів, а також за можливі огріхи щодо технічного оформлення цих публікацій несуть їхні автори.

УДК 37.091.31:81/82(082)

© УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023
© Редакційна колегія конференції, 2023

Александрова Лорина Галіківна
*доцент кафедри методики викладання іноземних мов,
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ЧИТАННЯ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Актуальність дослідження. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) займають важливе місце в освітньому процесі. Безсумнівно, закон «Про концепцію Національної програми інформатизації» сприяє інформатизації освіти у тому числі, та створенню належних умов для задоволення інформаційних потреб, реалізації прав студентів на основі створення, розвитку, використання інформаційних систем, мереж та ресурсів для професійного розвитку у сфері викладання технологій [1]. Окрім того, ІКТ є запорукою підвищення творчої активності студентів закладів вищої освіти. Студенти мають у вільному доступі всі електронні матеріали для навчання професійно орієнтованого спілкування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що загальні питання професійної підготовки майбутніх педагогів досліджували С. Ніколаєва, В. Галузинський, І. Бех, С. Гончаренко, Н. Ничкало, О. Казачінер. Особливостями навчання читання займалися такі дослідники, як: Є. Пассов, Н. Гез, Н. Щербакова, О. Тищенко, Г. Коваль, Т. Суржук, та інші. Умови використання ІКТ у навчальному процесі досліджені у працях В. Бикова, І. Богданової, І. Булах, Б. Гершунського, Р. Гуревича, М. Кадемії, Є. Полат та інших. Не дивлячись на те, що багато науковців займалися проблемою використання інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні іншомовної комунікативної компетентності, деякі питання розвитку професійно орієнтованого читання залишилися не розкритими, і тому ця тема досі є актуальною.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні та розробці методики використання інформаційно-комунікаційних технологій під час навчання майбутніх викладачів професійно орієнтованого читання англійською мовою.

Виклад основного матеріалу. Використання технічних засобів під час навчання англійської мови стало одним із ключових засобів досягнення мети освітнього процесу. Саме інтернет-сайти та різноманітні освітні платформи дають можливість ознайомлення студентів з автентичними текстами [3]. Формування іншомовної компетентності у читанні важко уявити без наявності технічних засобів, адже завдяки ним ми можемо знайомитись зі статтями, журналами, книгами, словниками, написаними англійською мовою; маємо змогу спілкуватися з носіями мови, студентами англійських країн за допомогою спеціалізованих платформ та додатків. На таких заняттях ще декілька десятиліть тому могли використовувати лише

підручники, написані вітчизняними авторами. Сьогодні ж, крокуючи в ногу із часом, замість одного підручника можна використовувати комп'ютер та всевітню мережу Інтернет.

Професійно орієнтоване читання передбачає, що студенти закладів вищої освіти на заняттях з англійської мови матимуть змогу ознайомитися з літературою, що пов'язана з вивченням англійської мови або методикою викладання англійської мови [2]. Викладач має змогу використовувати різні Інтернет-ресурси під час заняття: підручники, статті, наочний матеріал (наприклад, заздалегідь зроблена презентація з уже відібраним матеріалом), відео- та аудіоматеріали, словники та інше. Адже у світовій мережі Інтернет існує велика кількість сайтів, навчальних платформ, відео- та аудіозаписів із завданнями до них. Вони є дуже корисними на заняттях, що присвячені формуванню іншомовної компетентності у читанні. З ними можна працювати як на заняттях в аудиторії, так і студентам самостійно, особливо під час дистанційного навчання.

Такі освітні платформи, як: «*NUS-Ukrainian English Teacher Learning Platform*», «*Magoosh*», «*Fenglish*», «*English Tips*», зараз користуються популярністю в студентів і пропонують велику кількість статей, текстів, підкастів, відео- та аудіоматеріалів та завдань до них. Тому студенти мають змогу з користю проводити час в світовій мережі Інтернет, опрацьовуючи отриманий матеріал, що їм запропонував викладач.

Один з освітніх сайтів, що ми використовуємо у роботі, є «*Infocus*» від *National Geographic Learning*. Метою цього Інтернет-ресурсу є допомога вчителям та студентам у здобутті успіхів під час освітнього процесу. Як ми вже вказували, окрім текстів професійного спрямування, автори приділяють велику увагу мотивації до навчання, а також зазначають, що радість і хвилювання перед навчанням є надзвичайно важливими. «*Infocus*» вміщує у собі різноманітні матеріали, що можуть бути використанні у професійно орієнтованому навчанні, а саме:

- різноманітні статті про методи викладання англійської мови, які розділені на сегменти: академічні вміння, англійська на основі змісту, викладання дорослим, викладання підліткам, навчання учнів початкової школи та дітям дошкільного віку;

- вебінари, до яких можна доєднатися у режимі онлайн, попередньо записавшись на них, або є можливість переглянути вебінари, що вже відбулися;

- матеріали для вивчення англійської на основі «*TED Talks*» - всевітньо відомої конференції, що проходить англійською мовою та може містити думки на різні теми.

Під час підготовки до заняття з англійської мови викладач має прийняти рішення, під час якого етапу він використовуватиме інформаційно-комунікаційні технології: дотекстовому, текстовому або післятекстовому. Кожен з цих етапів характеризується своїми особливостями. Пропонуємо розглянути комплекс завдань, направлених на навчання

професійно орієнтованого переглядового читання англійською мовою на тему «Education» студентів-філологів з опорою на статтю «*A framework for planning story-based learning*» на сайті «*Infocus*» [4].

I. Дотекстовий етап.

1. Бесіда. Вправа рецептивн-репродуктивна, умовно-комунікативна, без ігрового компоненту, без опори, фронтальна.

T: Firstly, it is important to mention that during our lessons we are going to use a website infocus.ua, link to this website you can find on your e-mail. Also, can you tell me please:

- *What techniques of teaching do you know?*
- *Which of them do you like most of all and why?*
- *Which of them you do not like at all?*

2. Відповіді на запитання. Вправа рецептивно-репродуктивна, умовно-комунікативна, без ігрового компоненту, без опори, фронтальна.

Метою вправи є налаштувати студентів-філологів на переглядове читання за допомогою відповідей на запитання.

T: Today, we are going to speak about story-based learning. So, I have some questions to you:

- *Have you ever heard about story-based learning?*
- *Can you guess what characteristics does it have?*
- *Do you know teachers that use this technique?*
- *Have you ever used it in real life?*

II. Текстовий етап.

3. Читання тексту. Вправа рецептивна, комунікативна, без ігрового компоненту, з опорою на статтю, індивідуальна.

Метою текстового етапу у нашому випадку є навчити студентів вибіркового читання, з метою пошуку певної інформації, повністю читати текст не потрібно.

T: So, we have spoken with you about story-based learning. I sent a link to the article that is called «A framework for planning story-based learning».

Your task is to find the key-steps to this technique. You do not need to read and understand the whole text, just find the key-steps. You have 5 minutes to do this task.

III. Післятекстовий етап.

4. Обговорення ключових положень тексту. Вправа репродуктивна, комунікативна, без ігрового компоненту, з опорою на статтю, індивідуальна.

Метою даного етапу є спілкування на запропоновану на початку заняття тему, тобто висловлювання студентів в опорі на ключові положення тексту.

T: So, you read an article and found key-steps to story-based learning. Now, please, read these stages one by one and explain how do you understand it.

Висновки. Підсумовуючи все вище зазначене можна стверджувати, що формування професійно орієнтованого спілкування за допомогою використання інтернет-ресурсів є актуальним й ефективним, особливо у рамках дистанційного навчання. Універсальність, автентичність і доступність цього засобу навчання впливає також на успішний розвиток професійно орієнтованого читання, оскільки мотивує студентів, стимулює їх самостійну роботу та сприяє розширенню кругозору студентів-філологів.

Список використаних джерел

1. Закон України Про Концепцію Національної програми інформатизації, 1998. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/Z980075?an=1>.
2. Професійно орієнтоване навчання іноземних мов у старшій профільній і вищій школі: проблеми та перспективи: Колективна монографія / Л. А. Сажко, Л. Я. Зеня, О. В. Бирюк та ін. / за заг. ред. Л. А. Сажко. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2015. 225 с.
3. Ситдикова І. В. Комп'ютер поспішає на допомогу. *Іноземні мови в навчальних закладах*. 2004. №1. С. 116-119.
4. Chong C. S. What if? Motivating students in all classrooms with critical incidents. 2020. URL: <https://infocus.eltngl.com/2020/10/23/what-if-motivating-students-in-all-classrooms-with-critical-incidents/>.

Аскерова Ірина Аліївна

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри слов'янських мов*

Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

МЕТАФОРА ЕМОЦІЙ В АСПЕКТІ ЛІНГВОДИДАКТИКИ

Мова є найважливішим і найпотужнішим засобом міжособистісної комунікації, однак, коли йдеться про вираження емоцій та почуттів, навіть найточніші слова не завжди можуть передати всю глибину і багатогранність внутрішніх переживань людини. Ці процеси вербалізації є ще складнішими у випадку спілкування іноземною мовою.

Неоднозначність і суперечливість досліджуваних психічних феноменів призводить до того, що науковці – як психологи, так і лінгвісти – й досі демонструють неоднакові підходи до розуміння сутності емоцій і почуттів та надають їм різних інтерпретацій (А. Вежбицька, Я. Пузиніна, Р. Гжегорчикова, А. Миколайчук, І. Новаковська-Кемпна; Л.І. Ніколаєнко, О.Г. Лозинська та ін.).

Видатний польський поет А. Міцкевич образно і влучно описав труднощі, з якими стикається людина, коли намагається висловити свої внутрішні переживання (переклад М. Бажана):

Моя кохана! Навіщо нам розмова?